

Соматичні клітини як показник якості молозива за впливу імуноотропних препаратів

Л. Понкало

ponkalo-lesia@ukr.net

Інститут біології тварин НААН, м. Львів, Україна

Одним із показників безпечності молозива є ступінь контамінації його соматичними клітинами. Ferdowski et al. [2010] припустили, що зростання кількості соматичних клітин молозива може бути одним із факторів, які впливають на його якість. Дослідження останніх років показали, що молозиво корів зі стійкими або транзиторними інфекціями молочних залоз відрізнялося від молозива неінфікованих корів [Puppel, 2020]. Внаслідок запальних процесів у молочній залозі змінюється хімічний склад молозива і молока, його фізичні, біологічні та технологічні властивості. Якісний склад та властивості молозива мають вирішальне значення для новонародженого [Wasowska, 2018], оскільки перші години та дні життя тварин, у зв'язку з переходом з умов антенатального періоду до постнатальної стадії онтогенезу, характеризуються найбільш критичним періодом розвитку [Stelwagen, 2009, Puppel, 2019]. Несвоєчасне згодовування телятам достатньої кількості молозива високої якості може призвести до захворювань та подальшої загибелі [Брода, 2012, Brian et al. 2016]. Тому метою дослідження було визначити вміст соматичних клітин у молозиві корів за дії імуноотропних засобів.

Дослідження проводили в одному із фермерських господарств Жидачівського р-ну Львівської обл. на трьох групах корів української чорно-рябої молочної породи останнього місяця тільності, розділених по п'ять тварин у кожній групі. Коровам першої групи (контроль) за місяць до передбачуваного отелення внутрішньом'язово вводили ізотонічний розчин натрію хлориду в дозі 0,02 мл/кг маси тіла, тваринам другої групи — відповідно, вітаміни А, D₃, Е, лізин, метіонін і цинк оцтовокислий в дозі 0,02 мл/кг маси тіла, тваринам третьої групи — аналогічно комплекс вказаних вітамінів, лізин, метіонін і селеніт натрію в дозі 0,02 мл/кг маси тіла. Молозиво для проведення лабораторних досліджень одержували ручним доїнням пропорційно до надою з кожної чверті вимені на 1- і 3-тю добу після отелення. Кількість соматичних клітин у молозиві визначали на аналізаторі молока АМВ-1-02.

Експериментальні дані проведених нами досліджень показали, що у корів контрольної групи спостерігається зростання вмісту соматичних клітин на третю добу після отелення в 1,2 раза ($P < 0,05$) порівняно з молозивом першої доби. Введення коровам в останній місяць тільності вітамінів А, D₃, Е, лізину метіоніну, Цинку та Селену призводить до зменшення ($P < 0,05$) кількості соматичних клітин у молозиві корів обох дослідних груп порівняно з контрольною.

Одержані дані свідчать про інгібуючий вплив досліджуваних чинників у формі ліпосомальної емульсії на кількість соматичних клітин у молозиві корів, що є позитивним фактором, оскільки за зниження кількості соматичних клітин ймовірність виникнення клінічного маститу теж знижується.